

СХВАЛЕНО
Протоколом педагогічної
ради від 31.08.2023 N 01

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директорка КПСМНЗ
«Дитяча музична школа № 11»
Лариса ВОЛІКОВА

Наказ від 31.08.2023 року N 26/ОД

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Дитяча музична школа N 11»

I. Вступ

II. Загальна характеристика комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Дитяча музична школа № 11»

III. Загальна характеристика педагогічного колективу

IV. Нормативно-правова база для реалізації Стратегії Школи

V. Основні завдання Школи

VI. Пріоритетні напрями для виконання основних стратегічних завдань

VII. Висновки.

I. Вступ

Сучасна парадигма людського прогресу (навіть за умов зростання глобалізаційних процесів, переходу до найновітніших інформаційних технологій) не змінилась за суттю: основним її виміром є розвиток особистості, формування людини.

Гуманітаризація освітнього процесу наполегливо вимагає переорієнтації з предметно-змістового принципу навчання основам наук на вивчення цілісної картини світу, на трансляцію не «чистих», а знань з опорою на базові цінності людства. Це зумовлює пріоритетність розвитку загальнокультурного компоненту в змісті, формах і методах навчання й виховання, що так само у свою чергу допомагає долати утилітарно-прагматичний, технократичний підходи до освітнього процесу.

Принцип культурологічного холізму *[(від грецьк. ὅλος - цілий, увесь) - методологічний принцип та світоглядна концепція, що стверджують цілісність і неподільність матеріального і духовного світу]* – це цілісність, філософська категорія, яка синтезує суб'єктивне і об'єктивне в реальність, вважаючи обов'язковою опору на досягнення дійсності, інтуїтивне і ірраціональне, розвиток інтуїтивно-ірраціональне сприйняття оточуючого світу, пріоритетність творчого життєствердження особистості на базі загальнолюдських цінностей та національної культури тощо.

II. Загальна характеристика комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Дитяча музична школа № 11»

Комунальний заклад позашкільної мистецької освіти «Дитяча музична школа № 11» (далі - Школа) був відкритий 01 вересня 1972 року, в Індустріальному районі міста Харкова, на першому поверсі житлового будинку за адресою: вул.12 Квітня, буд. 4.

У структурі мистецького закладу функціонують: 4 музичні відділи – відділ теоретичних дисциплін, відділ фортепіано, відділ оркестрових інструментів, вокально-хоровий відділ тощо. Школа забезпечує гуманітарну, виховну, загальнокультурну підготовку здобувачів мистецької освіти та спеціалізовану базову мистецьку музичну освіту (музичний інструмент, спів) тощо.

Мережа класів становить: 4 класи «елементарного підрівня» нової освітньої програми і 5 класів «середнього (базового) підрівня». Кількість учнів у 2021/2022 навчальному році – 275, кількість учнів у 2023/2024 навчальному році – 166 у зв'язку із періодом воєнних дій та міграцією населення.

В Школі функціонують 17 навчальних класів, концертний зал, бібліотека тощо. Класи музично-теоретичних дисциплін обладнані комп'ютерною технікою.

III. Загальна характеристика педагогічного колективу

Педагогічний колектив Школи має достатній професійний рівень. Освітній процес забезпечують 32 педагогічних працівників, серед яких спеціалістів вищої категорії – 3 (9,3%), першої категорії – 6 (18,7%), другої категорії – 8 (25%), спеціалістів – 4 (12,5%), бакалаврів – 4 (12,5%), викладачів з неповної вищою мистецькою освітою, 11 тарифний розряд – 7 (22%).

Педагогічне звання «старший викладач» має 1 особа (3%), педагогічне звання «методист» - 1 особа (3%) тощо. Педагогічний колектив має значний творчий потенціал, досвід та прагнення втілювати ц в життя освітню програму з музичного мистецтва.

Основою роботи мистецької Школи завжди було і є виховання любові до надбань світової музичної культури, мистецтва, рідної мови як невід'ємної частини національної культури і народних традицій, загальнолюдських цінностей, дитиноцентризму та гуманізму.

В своїй діяльності Школа змогла зберегти мистецькі базові традиції, методики класичної педагогіки та продовжує сміливий пошук нових

перспективних освітніх форм навчання. Система роботи з обдарованими учнями ґрунтується на реалізації проектів «Обдарованість» та системному підході до роботи з обдарованими учнями в початкових класах «елементарного підрівня» освітньої програми (1-4 роки). Педагогічна робота викладачів з обдарованими учнями «середнього (базового) підрівня» (5- 9 роки) будується на постійному підвищенню освітнього рівня, формуванні професійних навичок музичного виконавського мистецтва, самовихованні, самореалізації творчих індивідуальних поглядів, смаків, розвиток варіативного компонента мистецької освіти, підготовки учнів, оволодіння інноваційними педагогічними технологіями, співпрацю за програмою вищих навчальних мистецьких закладів.

Певним результатом роботи педагогічного колективу є перемоги учнів у конкурсах, фестивалях, олімпіадах, концертах різного рівня від обласних до всеукраїнських та міжнародних. Робота з обдарованими учнями вимагає від викладачів належної змістової наповненості занять, зорієнтованості на новизну інформації та різні види пошукової, розвивальної, творчої діяльності.

Цей **стратегічний напрямок** вимагає від викладача особистої відповідальності за результати своєї роботи. Таким чином, сильними складовими навчального процесу є **творчій ініціативний** колектив відділу фортепіано та вокально-хорового відділу (клас сольного та естрадного співу), належне поєднання освітніх традицій та новацій в система роботи з обдарованими учнями, вихованні майбутніх професійних виконавців та викладачів з музичного мистецтва. Серед сприятливих зовнішніх можливостей можна виділити співпрацю із закладами вищої освіти міста Харкова, залучення досвідчених кваліфікованих кадрів до навчально-виховного процесу.

Державна мова – є пріоритетною, зорієнтованою на формування комунікативних компетентностей учнівства та становлення громадянина держави й світу тощо.

Основною метою стратегічного розвитку Школи є створення конкурентоспроможного закладу мистецької освіти, в якому інтегруються багаторічний досвід та пошук нових перспективних освітніх форм. Створення належних умов для функціонування Школи на рівні сучасних вимог та відповідності типу закладу згідно Закону України «Про освіту». Школа прагне бути соціокультурним комплексом районної громади міста.

Місія Школи - надання оптимальних можливостей для здобуття мистецької освіти, реалізації творчих здібностей, нахилів учнів. Школа в своїй педагогічній діяльності орієнтується на гуманістичну парадигму освіти, основу якої становить формування освіченої особи: усебічний розвиток, навчання, виховання, розвиток обдарувань, соціалізація, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти впродовж життя, готової до свідомого вибору та самореалізації, здатна жити в суспільстві сучасної цивілізації та передати своїх нащадкам основи традицій національної культури.

IV. Нормативно-правова база для реалізації Стратегії Школи

- Концепції сучасної мистецької школи, затверджена наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 № 1433;
- Закону України «Про культуру» (зі змінами від 04.12.2022);
- Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017);
- Закону України «Про позашкільну освіту» (редакція від 22.05.2021);
- «Положення про мистецьку школу» (від 09.09.2018, наказ МКУ від 09.08.2018 № 686);
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (постанова від 24.07.2019 № 688);
- Державного стандарту базової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Конвенція про права дитини;
- Мистецькі школи: доступне освітнє середовище (посібник електронний);
- Методичні рекомендації щодо створення освітніх програм затверджені наказом МКІП України від 16.07.2018 року № 633;
- Наказ Міністерства культури України від 13.03.2019 року № 192 «Про затвердження примірних штатних нормативів мистецьких шкіл»;

- «Нормативи матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл», наказ Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами) та інші нормативно-правові акти щодо розвитку галузі освіти та культури.

V. Основні завдання Школи

5.1. Надання освітніх мистецьких послуг через затверджені форми здобуття освіти згідно з чинним законодавством.

5.2. Удосконалення освітнього середовища Школи шляхом поступового переходу до нової мистецької освітньої програми з музичного мистецтва.

5.3. Продовження зміцнення та розширення матеріально-технічної бази: проведення капітальних ремонтів навчальних класів (за графіком), придбання нових музичних інструментів, комп'ютеризація, упровадження в освітній процес електронної продукції та нових педагогічних технологій, що ґрунтуються на використанні ІКТ.

5.4. Забезпечення масового системоутворюючих інновацій у практику мистецького освітнього процесу.

5.5. Концепція автономного навчання, в основі якої реальний розвиток автономії Школи, викладачів, учнів.

5.6. Сприяння розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та програм розвитку для обдарованих учнів.

5.7. Розвиток процесу співробітництва з мистецькими закладами України, міжнародної академічної мобільності в контексті поглиблення профільної освіти.

5.8. Подальша розбудова мистецького освітнього процесу на компетентнісних засадах, принципах педагогіки партнерства, виховання моральних цінностей.

5.9. Активне впровадження здоров'язберігаючого аспекту освітнього процесу шляхом активного використання технологій здорового образу життя.

VI. Пріоритетні напрями для виконання основних стратегічних завдань

6.1. Управлінська діяльність. Освітня діяльність. Методична складова навчального процесу. Виховна складова. Матеріально - технічна складова розвитку.

6.2. Шляхи реалізації визначених завдань та очікуваний результат

6.2.1. Управлінська діяльність:

- сприяння формування оптимального кадрового складу;
- оптимізація контингенту Школи, доступність для інклюзивної освіти (у разі запиту громади Індустріального району міста);
- розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розвиток динамічного, відкритого та функціонального шкільного середовища;
- сприяння постійному підвищенню професійного рівня і педагогічної майстерності викладачів;
- підготовка викладачів для роботи на нових освітніх навчальних інтернет-платформах, перехід на ведення електронної документації;
- упровадження та офіційне підтвердження права на перехід змішаної форми навчання в освітньому процесі;
- розвиток відкритої, прозорої, зрозумілої для учнів системи оцінювання їхніх навчальних досягнень;
- розвиток системи внутрішнього моніторингу якості освіти, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання здобувачів освіти;
- розвиток системи моніторингу освітньої, методичної та педагогічної діяльності педагогічних працівників Школи;
- здійснення педагогічної діяльності на навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності;
- періодичне оновлення Статуту відповідно до змін чинного законодавства в галузях освіти, мистецької освіти, культури тощо.

Очікувані результати.

Головним в управлінській діяльності є вироблення сучасної цілісної системи, яка б створювала передумови для цілеспрямованого розвитку учнів.

Це реалізується шляхом впровадження наступних пріоритетів:

- академічна, організаційна, кадрова автономія;
- модернізація підходів до оцінювання діяльності; упровадження власної системи діагностики та оцінювання;
- демократизація управління: відкритість освітньої системи, гнучке моделювання педагогічних систем, способів їх реалізації відповідно до цілей та завдань колективу;
- розвиток методик управління, в основі яких системний підхід, моделювання цілісних педагогічних та управлінських структур, розробка технологій прискореного розвитку.

6.2.2. Освітня діяльність.

Освітня мистецька діяльність Школи полягає у впровадженні компетентнісної освіти, зорієнтованої на практичний результат, досвід особистої діяльності учнів та методично підкріпленою концепцією мистецької освіти.

Основними векторами для розробки індивідуальних, робочих навчальних освітніх програм є Школа початкового, **«елементарного підрівня» (1-4 роки навчання)**, метою якого є всебічний розвиток дитини, музичних здібностей, набуття первинних компетентностей, умінь відповідно до вікових та психофізіологічних особливостей, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості.

Основним напрямом освітніх програм та роботи викладачів з учнями «елементарного підрівня» є впровадження методик і технологій розвивального навчання, формування творчої, розвиненої особистості.

Мета роботи педагогічного колективу: здобуття ключових компетентностей, передбачених освітньою програмою, спілкування державною мовою, загальна інтегрована компетентність, загальна мистецька компетентність, мистецько-практична компетентність в музичному мистецтві, музично-виконавська компетентність, компетентність колективної взаємодії в мистецтві, компетентність з публічного концертного виступу, ініціативність, усвідомлення рівних прав та можливостей, ідеї справедливості, добробуту, здорового способу життя, через сферу культури набуття сприйняття ідей самовираження, самодостатності, екологічної грамотності.

Головним завданням «елементарного підрівня» є підтримка освітнього розвитку здобувачів освіти: формування індивідуальних траєкторій, діагностування досягнень дитини на кожному етапі процесу навчання,

формування мотивації прагнень максимально високих результатів, позитивна емоційна атмосфера, увага, людяність, добре слово, інтонація голосу, допомога дитині повірити в себе, свої можливості, в те, що навчання повинно бути цікавим, успішним, привабливим. Важливою складовою цього періоду є також сприяння розвитку академічно обдарованих учнів. Ці завдання успішно доповнюють дисципліни варіативного складника.

Очікувані результати для здобувачів освіти:

- підвищення рівня навчальних досягнень;
- формування інтелектуальних та комунікаційних компетентностей;
- створення першого досвіду життєвого успіху у сфері освітньої мистецької діяльності;
- формування свідомості;
- укріплення фізичного та психологічного здоров'я тощо.

Основна Школа. **«Базовий (середній) підрівень»** освітньої мистецької програми призначена виявити учнів загального мистецького спрямування та професійного спрямування. Базовий рівень загального спрямування створює освітнє середовище, на якому формуються музичні компетентності, в тому числі виконавські для соціалізації та самореалізації здобувача освіти в обраному виді мистецтва. Базовий підрівень початкового професійного спрямування –формує поглиблені теоретичні та практичні, в тому числі виконавські компетентності, які необхідні для продовження здобуття фахової перед вищої або вищої мистецької професійної освіти. Навчання на цьому підрівні вчить самостійності опанування інформації, свідомому вибору, вмінню працю упровадження вати, прагнення до реалізації поставлених завдань та цілей.

Отже, **пріоритет основного, базового підрівня** – розвиток функціональної грамотності здобувача освіти, ціннісні позиції, компетентності, створені умови успішності особистості в подальшому житті.

6.2.3. Методична складова.

Одним із основних пріоритетів розвитку Школи є методично-теоретична та методична – дослідницька, практична діяльність викладачів – інтеграція теорії і практики.

Метою методичної роботи є підвищення професійної компетентності та методичної майстерності вчителя, взаємне збагачення членів педагогічного колективу методичними програмами, музичною літературою, книгами з мистецької освіти, підтримка в педагогічному колективі духу креативності, прагнення до пошуку,

В школі створена і працює Методична рада, завдання якої передусім не надавати методичну допомогу, а створювати умови для розвитку та вдосконалення педагогічної діяльності педагогічних працівників. Сучасний викладач музичної освіти здійснює перехід від традиційних підходів до організації освітнього середовища й змінює власну роль в освітньому процесі.

Окрім навчальної, розвивальної та виховної функції, сучасний викладач поєднує в собі компетенції фасилітатора - створювача умов для навчання, супервайзера – організатора, менеджера, модератора - партнера, коуча – тренера, режисера, тьютора – репетитора, ментора. Бездоганно знає свій предмет, дисципліну, яку викладає.

Кожний урок для сучасного викладача є міні проектом, що включає «5П» - проблема (компетентнісний, особистісно зорієнтований, діяльний підхід), план (завдання), пошук (практичні дії по виконанню завдання), продукт (розвинуті компетентності, вмотивована особистість), презентація (самоаналіз результатів).

Розуміє значення основної навички XXI століття – вміння самостійно вчитися впродовж всього життя. Сучасний **новий** викладач має навчити дітей активності, навичкам співпраці в команді, стимулювати до саморозвитку та самовдосконалення, а саме - всі учні є складовою одного цілісного організму – класу, родини, нації, країни тощо.

Шляхи реалізації:

- розвиток творчої ініціативи та академічної свободи викладачів у пошуках нових форм і методів педагогічної діяльності для надання якісних освітніх послуг;
- система постійного підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності;

- формування готовності до проходження сертифікації та здійснення інноваційної освітньої діяльності на різних рівнях;
- оволодіння педагогікою співпраці та співтворчості на принципах особистісно орієнтованих методик надання освітніх послуг;
- створення оптимальних умов для розвитку й реалізації потенційних можливостей обдарованих учнів, здатних вчитися протягом всього життя;
- продовження розбудови освітнього мистецького процесу на компетентнісних засадах.

Очікувані результати: керується в своїй роботі вимогами Державного стандарту, умотивований викладач, креативний, творчий педагог, інноватор, здатний до саморозвитку, який володіє сучасними технологіями навчання й надає якісні освітні послуги.

Отже, на сьогодні, у своїй діяльності викладачам потрібно переосмислити власну позицію в освітньому процесі, оновити професійне мислення, зосередити свою увагу на самоосвіті, систематичному аналізі власної педагогічної діяльності, відстеженні результативності своєї роботи через систему моніторингу.

6.2.4. Виховна складова.

Метою виховання є розвиток духовно-моральної особистості, здатної бути повноцінним суб'єктом суспільно значущих соціальних взаємин.

Виховна складова:

- презентує навчання й виховання через взаєморозуміння, взаємозбагачення, взаємовдосконалення і наскрізно через повагу до дитини як особистості;
- здійснюється шляхом розвитку базових соціальних громадянських цінностей, соціально-значущих якостей особистості, її компетентності й готовності до вияву відповідальної громадянської позиції та патріотизму;
- підвищено увагу до виховного потенціалу освітнього середовища;
- закладені основні орієнтири компетентнісного виховання особистості учня;

Шляхи реалізації:

- виховання почуття любові до Батьківщини й свого народу як основи духовного розвитку особистості;
- шанобливе ставлення до історичних пам'яток;

- сприяння формування навичок самоврядування, соціальної активності й відповідальності в процесі громадської діяльності;
- здійснення соціально-психологічної профілактики негативних явищ в освітньому середовищі, профілактики девіантної поведінки, булінгу;
- формування навичок реалізації завдань правового виховання;
- створення безпечного толерантного середовища шляхом удосконалення соціального захисту учнів, дітей пільгових категорій;
- формування культури здорового способу життя.

Очікувані результати: відкритий та доступний виховний простір, який формує успішну, ініціативну, толерантну особистість, патріота і громадянина, учня, який уміє знаходити вихід із кризових ситуацій та захищати себе від проявів насилля, випускник, готовий до само ідентифікації в соціумі.

6.2.5. Матеріально-технічна складова Школи

Джерелами фінансування є завдань стратегічної програми розвитку Школи є бюджетні кошти територіальної громади міста Харкова, кошти приватних осіб, благодійні внески спонсорів тощо.

Очікувані результати: забезпечення належних і безпечних умов навчання й виховання, модернізація матеріально-технічної інфраструктури Школи.

VII. Висновки.

8.1. До 2028 року Стратегія модернізації роботи Школи дозволить створити базу для реалізації таких актуальних задач:

- зміст освіти: підвищення якості кінцевого результату освітньої діяльності колективну Школи;
- технології навчання: використання технологій, що поєднують знання освітніх і наукових галузей, інформаційних технологій, які дозволять навчити й підготувати до життя кожного учня;
- методи оцінки результативності освіти: якісна зміна критеріїв і способів оцінювання.

8.2. Результатом реалізації Стратегії стає Школа позашкільної мистецької освіти, в якій:

8.2.1. Забезпечено якісну освіту за Державними стандартами.

8.2.2. Удосконалено мистецьке освітнє середовище шляхом переходу до нової сучасної структури мистецької освіти, реалізовано спрямованість і пробільність навчання, інформатизацію освітньої діяльності.

8.2.3. Створено умотивований педагогічний колектив мистецького закладу.

8.2.4. Оновлено і розширено матеріально-технічну базу мистецького закладу.

8.2.5. Сформовано систему на засадах партнерства та традицій Школи, культурних традицій та культурної спадщини Індустріального району.

8.2.6. Збережено позитивний імідж в мережі мистецьких освітніх закладів та на ринку освітніх послуг тощо.